

baj muzică, gesturi, mișcări, cuvinte”¹. Antonin Artaud se întreabă dacă „dată fiind supunerea teatrului față de vorbire, teatrul n-ar avea totuși propriul său limbaj, dacă ar fi absolut himeric să fie considerat o artă independentă și autonomă, la fel ca muzica, pictura, dansul etc...”².

Autonom, da, dar independent, nu, deoarece autonomia nici unei arte nu poate să ajungă la independență față de limbaj „Limbajul teatral” este, ca și celelalte limbaje, un „para-limbaj”, adică un limbaj secund, care nu poate să aibă un înțeles decât dacă îl primește de la vorbire. Punerea în scenă nu trebuie să scape de vorbire, ci să verbalizeze tot ce se află pe scenă. Dezlegată de vorbire, scenografia încetează să mai fie **grăitoare** și nu

¹ Ibid., p. 93.

² Ibid., p. 104.

mai poate să provoace decât reacții empirice, nicidecum emoții estetice. De altfel, lupta împotriva vorbirii nu poate să fie altceva decât o luptă a vorbirii cu sine însăși.

Prin ziare, reviste, radio, televiziune unii **comunică celorlalți**, în vreme ce prin dialog, unii **comunică** cu ceilalți. Numai dialogul îngăduie ascultătorului să devină la rindul lui vorbitor. Teatrul dialoghează în locul spectatorilor, dar și în prezența lor, izbutind, astfel, să contracareze, într-o anumită măsură, unilateralitatea pauperizantă a monologului.

Cinematograful și televiziunea nu **concuerează** teatrul, ci îl **eliberează** de toate elementele străine esenței lui, permițându-i să devină el însuși: înscenare mereu actuală a unui text dramatic. Reprezentație înseamnă a fi din nou prezent.

„Rampa”,
acum
50 de ani,
martie
1936

Abia s-au ofilit ghiociei, și Tânase închide stagiunea bucureșteană a „Cărăbușului”. La peronul Gării de Nord trag vagoanele turneului. Itinerariul numără zeci de... gări, unde nea Costică împarte, cu larghețe, bilete de favoare. ● Alături de Dinu Bădescu și Șerban Tassian, Florica Cristoforeanu cîntă în **Carmen**. Dirijează Ionel Perlea. Apoi, diva va porni din nou spre alte zări. Dar va reveni mereu. ● Leny Oaler și V. Maximilian au tras **Lozul cel mare** în sala de la Majestic. Comedia de bulevard își trăiește a-

pogeul. ● La Naționalul clujean, Ion Tilvan se încumetă să-l joace pe Hamlet. ● Pe ecrane, o primă versiune antologică a **Mizerabililor**, cu Frederic March și Charles Laughton. O vedem la cinema Aro (Patria de azi). ● În librării, un fin eseu de Alice Voinescu, **Montaigne. Omul și opera**. ● După **Năpasta**, directorul Conservatorului din Timișoara, compozitorul Sabin Drăgoi, lucrează la opera **Kir Ianulea**, inspirată tot din literatura marelui Caragiale. Ce s-o fi întâmplat cu partitura? ● Ion Manu e de părere că „tracul e minunat pentru actorul de dramă și e dezastruos pentru cel de comedie”. ● În * 1936, o vioară Stradivarius era asigurată pentru trei sute de mii de dolari. ● Moare Garabet Ibrăileanu, mentorul revistei „Viața românească”, o autoritate a criticii noastre literare. ● La „Alhambra” Jui Nicu-

șor Constantinescu și N. Vlădoianu, premiera întiii reviste românești cu muzică exclusiv românească. Cele mai multe melodii sînt semnate de Ion Vasilescu și Elly Roman. Prețutindeni, se fredonează **șlagărul** lui Vasilescu **Bucureștiul meu iubit**. Și ultimii sceptici sînt cuceriiți de originalitatea cîntecelor, care nu mai vin de la Paris... ● Se construiește la Moscova „Teatrul Armatei Roșii”. Datele „Rampei”: 2.000 de locuri; lungimea sălii 65 m. ● George Enescu triumfă pe scena Operei din Paris. Premiera mondială a operei **Oedip s-a transmis direct** prin postul de radio Paris — Tour Eiffel și s-a retransmis la postul de radio român. Melomanii fără „aparatură” au trebuit să stea rfteva ore bune cu căștile la urechi. E încă vremea „galenelor”, vremea eroică a radiofoniei...

I.N.